

Är grafitti konst eller klotter? Om kategorisering

Är grafitti konst eller klotter? Frågan ställs emellanåt i tidningars rubriker. I brödtexten stöter och blöter man sedan ämnet utan att någonsin komma fram till något entydigt svar. Detta är inte så underligt eftersom frågan inte alls är rimlig. Klotter innebär förstörelse i lagens mening. Om klottret är av god, mindre god eller dålig kvalitet påverkar inte alls om det är förstörelse eller inte. Om klottret har aldrig så värdefulla konstnärliga kvaliteter påverkar det inte heller; klotter är klotter, oavsett konstsyn.

Med en snäv konstsyn där experter avgör vad som förtjänar att benämnas konst tycker man sig kunna fastställa om en artefakt är konst. Om en sådan artefakt anses vara ett konstverk är det ändå klotter om det i lagens mening innebär förstörelse.

Med en vidare konstsyn där det som har verkan som konst betraktas som konst kan mycket väl grafitti, eller klotter, vara att betrakta som konst.

Vare sig man tillämpar en snäv eller vid konstsyn finns ingen konflikt mellan begreppen konst och klotter.

Problemet med den felaktiga frågeställningen består i att konst och klotter utgör olika *kategorier*. Grafitti är en underkategori inom kategorin konst. Att slarva med kategoriseringen är ett mycket vanligt fel. Det som i just detta fall leder tanken bort från kategoriseringen är att konst ofta innebär värderande där grafitti för det mesta faller utanför ramarna. Om frågan istället var: är hunden ett djur eller ett däggdjur? så skulle problemet vara så uppenbart att frågan aldrig skulle ställas.

Beroende på konstsyn skulle man visserligen kunna tänkas ha ett större system av kategorier, kanske med kategorier som ickekonst, kvasikonst eller förbjuden konst, men problemet med frågan skulle ändå vara detsamma.

Lärdomen av detta torde vara att vara noggrann i sina kategoriseringar. Exemplet visar hur just värderandet av det eventuella konstnärliga leder bort från kategoriserandet. Måhända blir tänkande klarare av att man emellanåt avstår från att värdera, för att istället försöka att se vilka kategorier som är möjliga. Ofta saknas överenskomna kategorier. Carl von Linné gjorde med sitt system vetandet och kunskapandet om växter lättare. Vi kan göra vårt lärande och tänkande lättare genom att pröva och ompröva våra kategorier.